

Diskusjonskort – FORSKNINGSETIKK: *Eksempel*
Til utklipp og laminering

7) UFORMELLE SAMTALER med familie, venner og kjente

I følge etnologene Ehn og Löfgren er det de kaller «snabbintervju» en akseptert metode innenfor kulturstudier: «Med en sådan improviserad snabbintervju ställer man spontant frågor till folk i sin omgivning. Det behöver alltså till att börja med inte vara långa och regelrätta inspelade intervjuer, utan mer informella samtal med vänner, studentkamerater, föräldrar eller släktinger. Man ber dem helt enkelt att berätta om sina erfarenheter.» (Ehn og Löfgren, 2012: 27).

Forskningsetiske problemstillinger: *(bakside av kort)*

- å skape nødvendig analytisk distanse
- å bevare anonymitet (folk som kjenner deg kan gjenkjenne dem)
- at man rekrutterer informanter som ligner for mye på en selv og slik får en «slagside» i materialet
- at man kan komme til å påvirke det de sier fordi de ikke klarer å være ærlige (vi må da passe på å sammenligne med det vi observerer)

8) SAMTALEN med informantene: (Wadel s. 222)

Feltsamtalen – hverdagssamtalen: Hvordan møter vi informantene våre?

- Feltsamtalen er planlagt
- Feltsamtalen har et ujevnt maktforhold (spørsmål – svar)
- Informanten må skoles

Forskningsetiske problemstillinger: *(Dette er kortets bakside)*

- Pass på at du har enkle, tydelige og åpne spørsmål som ikke er førende
- Vær åpen selv og ikke kommenter eller kritiser det du får som svar
- Helst ikke mer enn en eller to intervjuere om gangen
- Du er gjest på informantenes arena (se Håvamål om gjesterollen)

9) NETTNOGRAFI

«Nethnography» (Svenningsson m.fl. 2003 i Ehn og Löfgren, 2012:25)
Vil si at man samler stoff til eget forskningsprosjekt på nettet: det kan være alt fra bilder, reklame, skjønnlitteratur, film, musikk og tekster.

Fordeler:

- * enkelt sted å begynne innsamlingen av empirisk materiale
- * enkelt tilgjengelig
- * datamaterialet blir mer komplekst og sammensatt

NB: Husk å notere kilde, dato for nedlasting og å følge kopieregler

Forskningsetiske problemstillinger: *(bakside av kort)*

- * er kilden du bruker å regne som privat eller offentlig
- * er anonymisering nødvendig

10) EKSOTISERING (se også kort 11 og 12):

Vil si at man gjør noe mer eksotisk enn det er for å kunne se nye sider ved det velkjente (for å unngå å bli «hjemmeblind»). Vi prøver nye vinkler som avslører noe til nå ukjente ved det vi studerer.
Eksempel: Hvordan lukter enn buss? Hvilket tempo og rytme har en kø på legens ventetom? Hvordan ser kafeen ut fra andre side av veien? Hvordan er følelseslandskapet (emoscapes) på en togstasjon?

Referanse: (*bakside av kort*)

Fangen, Katrine: *Deltagende observasjon*. Fagbokforlaget. 2004:120

Til begrepet **emoscapes**: Ehn og Löfgren, 2012: *Kulturanalytiska verktyg*. Gleerups. 2012:63

11) Feltarbeid i egen kultur

Feltarbeid i egen kultur reiser sine egne problemstillinger, som det vi kaller «*hjemmeblindhet*».

Dette er problematisk fordi

- en ved observasjoner ikke får øye på hva som er viktig fordi alt er «selvsagt»
- en ved analysen ikke klarer å etablere analytisk distanse til det en ser

Noen løsninger kan være: (*Dette er kortets bakside*)

- Vi må legge vekt på å bruke mange perspektiv for å få belyst det kjente på nye måter, f.eks. få tak i både innenfra-perspektiv (delta selv) og utenfraperspektiv på et tema (spørre informanter)
- *Eksotisere*, som vil si å forsøke å se på det kjente med nye øyne (f.eks. fange *atmosfæren* gjennom lukt og lyd ikke bare syn)
- Finne *metaforer og kategorier* folk bruker om et tema – disse inneholder mye skjult kulturell kunnskap
- *Bruke frekvensanalyse* for å identifisere viktige tema (= telle antall ganger et ord blir brukt osv.)
- *Å være sosiolog på seg selv – se kort*

Referanse: Wadel, Cato, 1991: Feltarbeid i egen kultur. SEEK A/S

12) Å være sosiolog på seg selv

vil si at man bruker egne erfaringer, og refleksjoner over disse, som en del av eget datamateriale i forskningsrapporten. Cato Wadel kaller dette «å være sin egen informant» (Wadel og Fuglestad, 2011: 228):

« Å vera sin eigen informant inneber at ein som feltforskar utnyttar den informasjonen ein får gjennom sjølv å ha ulike roller i felten. Det handlar også om å bruka det ein sjølv erfarer og kjenner på kroppen».

Vi ser utfordringene med dette, og at vi her kan komme i konflikt med reglene om objektivitet.

Utfordringer (*Dette er kortets bakside*) **Vi må være**

- bevisst sitt eget rollerepertoar, og hvilke roller en til enhver tid selv tar eller blir gitt av sine informanter. Dette krever at en også er klar over sine informanters rollerepertoar
- i stand til å utnytte seg selv som informant. I et hvert feltarbeid vil forskeren ta/bli gitt noen lokale roller. Disse lokale rollene kan forskeren utnytte på en slik måte at han blir sin egen informant
- oppmerksom på at ens egne kulturelle kategorier, og ikke ens informanters kategorier, ofte dirigerer hva en observerer. Gjelder spesielt studier av eget samfunn.

Diskusjonskort – FORSKNINGSETIKK: *Eksempel*
Til utklipp og laminering

13) SPRÅKBRUKSANALYSE (v/observasjon og intervju/
samtale)

- * Hvilket språk er gyldig her? (Koble til kort 3) Goffman)
- * Hvem får definere dette?
- * Se på kodevekslinger
- * Se på frekvens (frekvensanalyse – se kort 11)
- * Hvilken diskurs hører dette til?
- * Se også på hva som ikke sies, og på TAUSHET (Ehn og Löfgren) = tabuemner?
- * Forskjell på taus og stum (ref?)

Problematisering: *(bakside av kort)*

a) Skal transkriberte intervju skrives ordrett slik informanten taler, eller «forskjønnnes» ved talefeil osv.?

Referanse:

Fangen, Katrine: *Deltagende observasjon*. Fagbokforlaget. 2004:148
Ehn og Löfgren, 2012: *Kulturanalytiska verktyg*. Gleerups. 2012:121

14) PAUSEN (+ TAUSHET kort 13, og TID kort 4, Goffman kort 3)

- * Sees som «kulturelle mellomrom»
- * Se etter pausens kulturelle og sosiale betydning
- * Se etter hvordan overganger markeres før og etter pausen
- * Pausen selv som en overgang, men mellom hva?
- * Pausen som overgangsfase, rituelt, liminal, sårbarhet, backstage (Goffman)
- * Synonymordbok sier:
- * Spennings innebygget i pausen som sosialt og kulturelt fenomen pga. vår tids krav om kontinuitet, men også om tempo og aktivitet. Kommer i konflikt med pausen som avbrekk, men og som ro og hvile.
- * Nye fellesskap kan oppstå, men midlertidige og bestående av «weak ties» (Granovetter)

Referanse: *(bakside av kort)*

Ehn og Löfgren, (2012): *Kulturanalytiska verktyg*. Gleerups. 2012:125
Goffman, Erving (1959): *The Presentation of Self in Everyday Life*. Garden City, NY: Doubleday.
Hillman og Phillips, Adam (2007): *The book of interruptions*. Oxford: Peter Lang.